

Geschiedenis van Simpelveld.

27.

Behalve het klooster der Karmelieten, dankt ook de kanonie der Kruisheren in Aken haar ontstaan aan de edele familie van den Bongard.

Deze oud adellijke familie wier oorsprong zich in de oertijd der geschiedenis van onze streek verliest, vinden wij het eerst vermeld met de benaming de Pomerio in en bij Aken, waar zij aanzienlijke bezittingen hadden. Waarschijnlijk is 't oude, nog met 2 torens voorziene en met vijvers omgeven slot, Bongard genoemd, hun stamzetel (schrijft Quix in 1826 en zijn „Pfarre H. Kreuz). Na 't jaar 1172, toen men de middenstad Aken met muren, grachten enz. begon te omgeven ontstonden voor en na woonwijken, die voor de muren gebouwd waren, waardoor van lieverlede voorsteden met kapellen ontstonden. Tot deze laatste behoorde ook de aan de H. Julianus gewijde kapel in de Pontstraat, welke het adellijke geslacht van de Bongard gesticht had. Bij deze kapel zou een van de hospitalen geweest zijn, welke men in de omgeving der stad en ook op andere plaatsen aantreft. Deze waren gesticht om aan hulpbehoevende reizigers (bedelaars, pelgrims) onderdak en levensbehoeften te verstrekken. Men denke hier aan 't H. Geest gasthuis te Bocholtz (teg. pastorie). De hedendaagse herbergen (logiesgelegenheden) waren toen nog heel zeldzaam.

De genoemde kapel met haar renten schonk in 1372 Gertudis, wed. van Gerard v.d. Bongard met goetvinden van haar drie zoons Godfried, Eustachius en Wilhelm aan de Broeders van de Orde van 't H. Kruis, nadat de laatste rector ervan de kapel, Thomas van Heinsberg, het rectoraat in haar handen had neergelegd. Deze teruggave (resiquation genoemd) had plaats in de woning van de stichteres, die in de „Kölnerstraat" gelegen was.

Daarna verzocht Gertrudis de aartspriester van het Munsterslicht, Godfried à St. Cuniberto, in wiens parochie de kapel gelegen was, de schenking ervan goed te keuren en de Kruisbroeders daarmee te investeren.

Nog in 't zelfde jaar werd deze stichting der kanonie der Kruisheren in Aken door de bisschop van Luik, Johan, goedgekeurd.

De boerderij naast de pastorie gelegen heet heden ten dage nog altijd „de Krützbreur."